

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 26.6.2008
COM(2008) 403 galīgā redakcija

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

par paziņojumiem attiecībā uz izpildes termiņu atlikšanu un atbrīvojumu no konkrētu robežlielumu piemērošanas pienākuma saskaņā ar 22. pantu Direktīvā 2008/50/EK par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai

{SEC(2008)2132}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

par paziņojumiem attiecībā uz izpildes termiņu atlikšanu un atbrīvojumu no konkrētu robežlielumu piemērošanas pienākuma saskaņā ar 22. pantu Direktīvā 2008/50/EK par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai

1. IEVADS

1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīvas 2008/50/EK par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai¹ (turpmāk „jaunā direktīva”) 22. pantā paredzēts, ka dalībvalstis var paziņot Komisijai par nodomu, ko Komisija novērtē, atlikt termiņu, kurā jāpanāk atbilstība robežlielumiem attiecībā uz slāpekļa dioksīdu vai benzolu zonās vai aglomerācijās, kurās šo atbilstību nevar panākt līdz 2010. gada 1. janvārim, vai par to, ka tās atbilst nosacījumiem, lai tiktu atbrīvotas no pienākuma piemērot robežlielumus cietajām daļiņām (PM₁₀). Ja Komisija uzskata, ka nosacījumi termiņa atlikšanai vai atbrīvojumam nav ievēroti, deviņos mēnešos pēc paziņojuma saņemšanas tā var celt iebildumus. Dalībvalstīm ir pienākums pierādīt, ka nosacījumi ir ievēroti, un tāpēc tām ir jāsniedz Komisijai visa attiecīgā informācija, kas tai vajadzīga, lai veiktu novērtējumu.
2. Šā paziņojuma mērķis ir atvieglot paziņojumu sagatavošanu, iesniegšanu un rūpīgu novērtēšanu, precizējot to, kā Komisija interpretē nosacījumus, kas noteikti 22. pantā, un sniegt dalībvalstīm norādes par to, kāda informācija ir jāiesniedz un kāds formāts šajā nolūkā ir jāizmanto.

2. PRIEKŠVĒSTURE

3. Vairums no dalībvalstīm vēl nav panākušas atbilstību PM₁₀ robežlielumiem, lai gan šie robežlielumi ir saistoši jau kopš 2005. gada 1. janvāra². Aplēses liecina, ka vairāk nekā 35 dienas kalendārajā gadā koncentrācija patlaban pārsniedz dienas PM₁₀ robežlielumu (50 µg/m³) vairāk nekā 40 % Kopienas zonās un aglomerācijās. Vairāk nekā 15 % no tām koncentrācija pārsniedz arī gada PM₁₀ robežlielumu (40 µg/m³). Pašreizējie novērtējumi, tendences un modelēšanas prognozes norāda, ka līdzīga situācija var atkārtoties 2010. gadā, kad saistoši būs robežlielumi attiecībā uz slāpekļa dioksīdu³. Benzola gadījumā, attiecībā uz kuru robežlielumi arī kļūs saistoši 2010. gadā⁴, prognozes liecina, ka situācija nav tik nopietna.
4. Lai arī trūkumi attiecībā uz gaisa kvalitātes direktīvu īstenošanu ir tikuši identificēti un apspriesti ar dalībvalstīm, problēmas apjoms norāda, ka robežlielumu

---

¹ OV L 152, 11.6.2008., 1. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 1999/30/EK par robežvērtību noteikšanu sēra dioksīda, slāpekļa dioksīda un slāpekļa oksīdu, makrodaļiņu un svina koncentrācijai apkārtējā gaisā (OV L 163, 29.6.1999., 4. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/69/EK par robežvērtībām benzola un oglekļa oksīda koncentrācijai apkārtējā gaisā (OV L 313, 13.12.2000., 12. lpp.).

⁴ Tas pats.

neievērošana daļēji varētu būt saistīta ar faktoriem, kurus dalībvalstis nevar tieši vai tūlītēji ietekmēt. Tādu Kopienas pasākumu pieņemšana un īstenošana, kas vērsti uz emisiju daudzumu samazināšanu piesārņojuma avotos, piemēram, pakāpeniska stingrāku emisijas standartu piemērošana jauniem transportlīdzekļiem, palīdz uzlabot gaisa kvalitāti jau šodien un arī attiecībā uz nākotni. Tomēr vieni paši Kopienas pasākumi nevar nodrošināt pienācīgu vai laikā panāktu atbilstību robežlielumiem visā ES. Vairumā gadījumu būs vajadzīga turpmāka darbība, kas īstenojama arī valsts, reģionālā un vietējā mērogā, jo īpaši pilsētu teritorijās, kurās iedarbība uz cilvēkiem ir ļoti augsta.

5. Īstenojot Kopienas tiesību aktus, svarīgi ir nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi. Zonām, kurās ir veikts nopietns darbs, lai līdz noteiktajam datumam sasniegtu atbilstību robežlielumiem, nedrīkstētu radīt nelabvēlīgākus konkurences apstākļus nekā zonām, kurās šāds darbs, lai arī vajadzīgs, nav veikts.
6. Komisija rūpīgi novērtēs katra paziņojuma atbilstību 22. panta nosacījumiem un cels iebildumus, ja minētie nosacījumi nebūs ievēroti. Lielākā daļa informācijas, kas vajadzīga, lai novērtētu paziņojumus, tiks iegūta no gaisa kvalitātes plāniem, kas iesniedzami kopā ar paziņojumu.
7. Vispārārtzīta prakse, lai nodrošinātu informācijas minimumu, kas vajadzīgs gaisa kvalitātes plānos, ir noteikta ar Komisijas 2004. gada 24. februāra Lēmumu 2004/224/EK ar ko nosaka kārtību, kādā sniedz informāciju par plāniem vai programmām, kuras ir vajadzīgas saskaņā ar Padomes Direktīvu 96/62/EK attiecībā uz robežlielumu atsevišķām piesārņojošām vielām apkārtējā gaisā⁵. Tā kā, sagatavojot paziņojumus, būs jāapstrādā liels informācijas daudzums, ļoti svarīgi būs, lai tiktu izmantots kopējs formāts, kas nodrošinātu efektīvu un vienādu paziņojumu novērtēšanu. Tādēļ dalībvalstīm, iesniedzot paziņojumus, ir stingri ieteicams izmantot veidlapas, kas noteiktas Komisijas dienestu darba dokumentā (SEC(...) ...). Šo veidlapu pamatā ir Lēmums 2004/224/EK, un tās atšķiras no lēmumā ietvertajām vienīgi, cik tas nepieciešams, lai nodrošinātu to, ka ir iekļauta būtiska informācija par konkrētajiem nosacījumiem termiņa atlikšanai vai atbrīvojumam. Veidlapās ir jāiekļauj vienīgi tā informācija, kas tieši vajadzīga gaisa kvalitātes plānam, vai informācija, kas katrā atsevišķā gadījumā apliecina nosacījumu izpildi. Nolūks ir dalībvalstīm nepieprasīt izstrādāt jaunus datus, piemēram, veicot modelēšanu. Atsauces uz konkrētām veidlapām šajās norādēs ir noteiktas, lai precizētu saistību starp vajadzīgo informāciju un nosacījumiem, kas jāievēro.

3. PAZIŅOŠANAS PROCEDŪRA

8. Sākotnējie paziņojumi pamatā varētu attiekties uz PM₁₀, par ko iespējamie termiņa pagarinājumi beigsies trīs gadus pēc minētās direktīvas stāšanās spēkā, t.i., 2011. gada 11. jūnijā. Ņemot vērā neatbilstības PM₁₀ robežlielumiem esošos apjomus, ir svarīgi, lai paziņojumi tiktu iesniegti iespējami drīzāk pēc dienas, kad direktīva stājas spēkā zonās un aglomerācijās, par kurām dalībvalstis uzskata, ka

---

⁵ OV L 68, 6.3.2004., 27. lpp.

nosacījumi ir ievēroti. Sagatavojot paziņojumus, tomēr ir rūpīgi jāraugās, lai dati, kas vajadzīgi, lai pierādītu atbilstību nosacījumiem, būtu pilnīgi.

9. Attiecībā uz slāpekļa dioksīdu un benzolu robežlielumi ir jāievēro vēlākais no 2010. gada 1. janvāra. Ja nosacījumi ir ievēroti, atbilstības panākšanai noteikto termiņu var atlikt uz vēlāku laiku, cik tas ir nepieciešams, lai panāktu atbilstību robežlielumiem, tomēr ne vēlāk par 2015. gadu. Mērķis ir saglabāt atlikšanas periodu pēc iespējas īsāku. Ja attiecībā uz slāpekļa dioksīdu vai benzolu robežlielumu pārsniegumi pirmo reizi novēroti tikai 2011. gadā vai vēlāk, termiņu vairs nav iespējams atlikt. Tādos gadījumos piemēro jaunās direktīvas 23. panta 1. punkta otro daļu.
10. Lēmumus par atlikšanu vai atbrīvojumu piemēros atsevišķām zonām vai aglomerācijām. Tomēr paziņojumus Komisijai oficiāli iesniedz attiecīgās dalībvalsts pastāvīgā pārstāvniecība⁶ (nevis tieši attiecīgās reģionālās vai vietējās iestādes).
11. Direktīvas 2008/50/EK 22. panta transponēšana valsts tiesību aktos nav nepieciešams priekšnosacījums, lai sniegtu paziņojumu Komisijai par atbrīvojumu vai atlikšanu un attiecīgi Komisija šādu paziņojumu vērtētu.
12. Lai novērtētu paziņojumus, Komisijas rīcībā būs deviņu mēnešu periods, kas sāksies nākamajā dienā pēc tam, kad Komisija būs oficiāli reģistrējusi oficiālu un pilnīgu paziņojumu. Attiecīgajai dalībvalstij tiks nosūtīta vēstule ar apstiprinājumu, ka sākotnējais paziņojums ir oficiāli reģistrēts. Vajadzības gadījumā Komisija dalībvalstij nosūtīs vēstuli, kurā būs precizēta trūkstošā informācija, kas attiecīgi jāiesniedz līdz konkrētam termiņam. Novērtēšanas periods šajā gadījumā sāksies nākamajā dienā pēc tam, kad Komisija būs oficiāli reģistrējusi saistībā ar paziņojumu pieprasītās papildinformācijas saņemšanu. Ja pieprasītā informācija netiks iesniegta līdz noteiktajam termiņam, Komisija patur tiesības, lai ievērotu tiesisko noteiktību, deviņu mēnešu laikā pēc sākotnējā paziņojuma reģistrēšanas iebilst pret tām paziņojuma daļām, kas nav pietiekami pamatotas. Komisija var arī pieņemt lēmumu, ja nav bijis iebildumu.
13. Par dažādām zonām un dažādām piesārņojošām vielām var iesniegt kopēju paziņojumu. Tomēr katra zona un piesārņojošā viela tiks novērtēta atsevišķi. Tāpēc ir svarīgi, lai dalībvalsts sniegtā informācija būtu nepārprotami saistīta ar attiecīgo zonu un piesārņojošo vielu. Tas pats attiecas uz gadījumiem, kad viens valsts mērogā īstenots pasākums var skart vairākas zonas un ietekmēt vairāku piesārņojošu vielu koncentrāciju.

---

⁶ Paziņojumam jāpievieno norāde „*Air quality time extension – Directive 2008/50/EC*” un, lai tam būtu oficiāla paziņojuma spēks, tas jānosūta uz šādu adresi: *European Commission, Secretariat-General, 1049 Brussels*. Papildus ir jānosūta paziņojuma elektroniska kopija uz šādu e-pasta adresi: ENV-AIRQUALITYTIMEEXTENSION@ec.europa.eu.

4. NOSACĪJUMI UN INFORMĀCIJAS PRASĪBAS, LAI SAŅEMTU TERMIŅA PAGARINĀJUMU

4.1. Atsauces gads

14. Lai novērtētu, vai nosacījumi ir ievēroti, PM₁₀ paziņojumiem principā par atsauces gadu var izvēlēties pirmo pārsnieguma gadu, t.i., 2005. gadu. Ja dalībvalstis uzskata šādu izvēli par atbilstošāku, tās par atsauces gadu tālākām prognozēm var izvēlēties kādu vēlāku gadu (piem., 2007. gadu), lai pierādītu, ka atbilstība tiks panākta līdz 2011. gada jūnijam. Tas pats gads ir jāizvēlas par atsauces gadu, sagatavojot klāt pievienoto gaisa kvalitātes plānu. Tomēr, pierādot, ka, lai sasniegtu atbilstību līdz sākotnējam termiņam, ir tikuši veikti visi atbilstošie pasākumi, ir svarīgi izmantot vienīgi tos datus, kuri attiecas uz paskaidrojumu par 2005. gadā reģistrēto pārsniegumu.
15. Paziņojumiem par slāpekļa dioksīdu vai benzolu, kas iesniegti līdz sākotnējam izpildes termiņam (2010. gads), par atsauces gadu tiks uzskatīts 2008. gads. Paziņojumiem, kas iesniegti pēc sākotnējā izpildes termiņa, dalībvalstīm kā atsauces gads jāizmanto 2010. gads.

4.2. Sadalījums atkarībā no piesārņojuma avota

16. Dalībvalstīm ir jāsniedz informācija par pārsniegumu izraisījušā piesārņojuma izcelsmi. Tāpēc, ziņojot par pārsniegumu (t.i., dienas vai gada robežlielumu pārsniegumu) atsauces gadā, katrai minētajai zonai vai aglomerācijai ir jānorāda kvantitatīvs sadalījums atkarībā no pārsniegumu izraisījušā piesārņojuma avota. Komisija apzinās, ka atsevišķās zonās un dalībvalstīs var būt atšķirīgs pieejamās informācijas apjoms, tomēr, tā kā dalījums atkarībā no piesārņojuma avota ir pamatapsvērums, nosakot piesārņojuma mazināšanas pasākumu veidu un mērķlīmeni un Komisijai veicot novērtējumu par atlikšanas vai atbrīvojuma nosacījumu izpildi, aplēses par to, kā pārsniegumu ietekmējuši atsevišķi piesārņojuma avoti, ir būtiskas.
17. Dalījumā atkarībā no piesārņojuma avota jo īpaši ir jāatspoguļo reģionāla, pilsētvides un vietēja rakstura piesārņojums dalībvalstī, kā arī pārrobežu ietekme. Attiecībā uz pilsētām un vietēja rakstura piesārņojumiem, jāveic sīkāks dalījums, lai noteiktu visus nozīmīgus piesārņojuma avotus, piemēram, transporta (sauszemes satiksme un, vajadzības gadījumā, kuģu satiksme), rūpniecības (ieskaitot siltuma un elektroenerģijas ražošanu), lauksaimniecības, tirdzniecības un apdzīvotu vietu piesārņojuma avotus. Attiecībā uz PM₁₀ ir būtiski norādīt arī svarīgus dabas piesārņojuma avotus⁷.
18. Atkarībā no pārsnieguma rakstura dalībvalstis var izvēlēties, vai sadalījumam par pamatu izmantot slāpekļa dioksīdu vai slāpekļa oksīdus, ja šī izvēle tiek izmantota konsekventi arī turpmāk un kvantitatīvi atainojot atsevišķu pasākumu vai to kopuma ietekmi, tā sniedzot iespēju Komisijai atbilstoši novērtēt nosacījumu izpildi.

4.3. Atbilstība termiņa pagarinājuma laikā

19. Saskaņā ar jaunās direktīvas 22. panta 3. punktu pagarinājuma laikā atbilstība robežlielumiem zonās un aglomerācijās, uz kurām attiecas lēmums par atlikšanu vai

---

⁷ Sk. 3.A veidlapu SEC (...).

atbrīvojumu, tiks vērtēta, pamatojoties uz XI pielikumā noteiktajiem robežlielumiem, kam pieskaitīta maksimālā pielaišanas robeža.

20. Attiecībā uz 2011. gadu atbilstība PM_{10} gada robežlielumiem tiks vērtēta, pamatojoties uz visam kalendārajam gadam noteiktajiem robežlielumiem, kam pieskaitīta pielaišanas robeža. Attiecībā uz dienas robežlielumiem 2011. gadam atbilstība tiks vērtēta, pamatojoties uz dienas mērījumiem. Precīzāk, kopējais pārsniegumu skaits – neatkarīgi no tā, vai pārsniegts robežlielums, kam pieskaitīta pielaišanas robeža, vai viens pats robežlielums, – nedrīkst pārsniegt 35 dienas, kas atļautas attiecīgajā kalendārajā gadā.

4.4. Pirmais nosacījums – pasākumi, lai sasniegtu atbilstību līdz sākotnējam izpildes datumam

21. Jaunās direktīvas 22. panta 1. punktā noteikts, ka slāpekļa dioksīda un benzola robežlielumu izpildes termiņus var atlikt, ja atbilstību robežlielumiem nevar sasniegt līdz izpildes datumam, t.i., 2010. gada 1. janvārim. Lai noteiktu, vai atbilstību nevar sasniegt līdz minētajam datumam, dalībvalstīm ir jānorāda pasākumi, kas veikti līdz 2010. gadam saskaņā ar Direktīvas 1999/30/EK 4. panta 1. punktu un Direktīvas 2000/69/EK 3. panta 1. punktu, un jāpaskaidro, kādu iemeslu dēļ šie pasākumi nav ļāvuši sasniegt atbilstību⁸. No mērķiem, kas noteikti tiesību aktos par gaisa kvalitāti, kopumā izriet, ka atbilstoša darbība ir jāveic laika posmā līdz datumam, ar kuru robežlielumu ievērošana ir obligāta. Vienīgi tad, ja ir pierādījumi, ka dalībvalstis ir centušās sasniegt atbilstību, tās saskaņā ar 22. panta 1. punktu var paziņot, ka līdz noteiktajiem termiņiem atbilstību robežlielumiem sasniegt nevar.
22. Attiecībā uz PM_{10} dalībvalstīm saskaņā ar 22. panta 2. punktu ir jāpierāda, ka valsts, reģionālā un vietējā līmenī ir veikti visi atbilstošie pasākumi, lai sasniegtu atbilstību robežlielumiem līdz sākotnējam izpildes termiņam, t.i., 2005. gada 1. janvārim. Tāpēc ir jāsniedz informācija par pasākumiem, kas īstenoti, lai līdz minētajam datumam sasniegtu atbilstību⁸. Lai Komisija varētu spriest par minēto pasākumu atbilstību, dalībvalstīm ir jānosaka tie piesārņojuma avoti, uz kuriem šie pasākumi bijuši vērsti, un jāpaskaidro, kāds bija šo pasākumu reālais ieguldījums koncentrācijas samazināšanā. Jāsniedz paskaidrojumi par visiem atlikušajiem robežlielumu pārsniegumiem⁹. Šajos paskaidrojumos arī jāsniedz informācija par to, vai pārsniegums var tikt attiecināts uz kādu no konkrētajiem nosacījumiem, kuri pamato atbrīvojumu (konkrētajai vietai raksturīgas izkliedes īpatnības, nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi vai pārrobežu ietekme).
23. Veicot novērtējumu, Komisija arī ņems vērā XV pielikuma B daļas 2. iedaļā¹⁰ uzskaitīto direktīvu pareizas transponēšanas un īstenošanas ietekmi, kā arī laicīgu plāna vai programmas pieejamību saskaņā ar 8. panta 3. punktu Padomes Direktīvā 96/62/EK par apkārtējā gaisa kvalitātes novērtēšanu un pārvaldību¹¹.

---

⁸ Sk. 5.A veidlapu, ieskaitot pielikumu, un 7. veidlapu, ieskaitot A pielikumu; attiecībā uz PM_{10} skatīt arī 10. veidlapu, un attiecībā uz slāpekļa dioksīdu un benzolu, ja paziņots līdz 2010. gadam, skatīt 4.A veidlapu.

⁹ Sk. 3.B un 4.A veidlapu (ja vajadzīgs).

¹⁰ Sk. 8. veidlapu, un vajadzības gadījumā, 8. un 9. veidlapas pielikumu.

¹¹ OV L 296, 21.11.1996., 55. lpp.

4.5. Otrais nosacījums – pasākumi, kas īstenojami, lai panāktu atbilstību līdz jaunajam termiņam

24. Dalībvalstīm ir jāsniedz reālistiskas un uzticamas prognozes par koncentrācijas iespējamo samazināšanos, lai līdz jaunajam termiņam sasniegtu atbilstību robežlielumiem. Šajās prognozēs arī jānorāda, ka pagarinājuma laikā pārsniegumi saglabāsies zemāki par direktīvas XI pielikumā noteiktajiem robežlielumiem, kam pieskaitīta maksimālā pielaišanas robeža.
25. Prognozes ir jāpamato, salīdzinot sasniedzamos robežlielumus un paredzamos atsaucē līmeņus attiecībā uz pārsniegumu konkrētā zonā vai aglomerācijā. Atsaucē līmenī jānorāda koncentrācija, kādu paredzēts sasniegt līdz jaunajam termiņam, ja, papildus pasākumiem, kuri veikti, lai sasniegtu atbilstību līdz sākotnējam termiņam, kā arī pastāvošajiem un plānotajiem Kopienas pasākumiem, netiek veikti citi samazināšanas pasākumi. Atšķirība starp piemērojamo robežlielumu un atsaucē līmeni kalpos kā rādītājs, lai noteiktu vajadzīgo papildu pasākumu paredzamo ietekmi un izpildes grafiku, lai šo atšķirību samazinātu līdz jaunajam termiņam¹².
26. Lai noteiktu vajadzīgos pasākumus, jāņem vērā pasākumi, kas uzskaitīti XV pielikuma B daļas 3. iedaļā, kā noteikts direktīvā. Ja kāds no šiem pasākumiem netiek īstenots, lai arī tas ir piemērots attiecīgajiem avotiem, šāds lēmums ir pienācīgi jāpamato¹³.
27. Izvērtējot prognozes, jāņem arī vērā pastāvošo un plānoto Kopienas pasākumu iespējamā ietekme attiecīgajā zonā. Tāpēc dalībvalstīm ir pieprasīts iekļaut atsaucē līmenī šīs ietekmes novērtējumu. Plānotie Kopienas pasākumi ir tie pasākumi, kas norādīti Komisijas deklarācijā, kura publicēta kopā ar minēto direktīvu. Komisija paredzējusi novērtēt dalībvalstu sniegtos izskaitļojumus un, vajadzības gadījumā, pieņēmumus, uz kuriem izskaitļojumi balstīti, kā arī ņemt tos vērā, veicot šā kritērija novērtējumu. Novērtējot esošos pasākumus, uzmanība galvenokārt tiks pievērsta tam, cik tāl ir īstenotas XV pielikuma B daļā minētās direktīvas¹⁴.

4.6. Īpaši nosacījumi attiecībā uz PM₁₀: konkrētajai vietai raksturīgas izkliedes īpatnības, nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi vai pārrobežu ietekmes

4.6.1. Konkrētajai vietai raksturīgas izkliedes īpatnības

28. Konkrētajai vietai raksturīgas izkliedes īpatnības ir faktori, kas ietekmē piesārņojošo vielu izkliedi vietējā mērogā, it īpaši ielas līmenī. Piesārņojošas vielas, kas izdalās ēku vai neliela izmēra topogrāfisku būvju tuvumā, uzkrājas šādā ierobežotā teritorijā un attiecīgi rada augstas koncentrācijas. Šādas teritorijas parasti atrodas tā dēvētajos „ielu kanjonos”. Konkrētajai vietai raksturīgu izkliedes nosacījumu attiecināšanu var pieprasīt vienīgi tad, ja ir iespējams pierādīt, ka pārsniegums lokāli novērojams vienīgi šādās konkrētās teritorijās, nevis citviet, piemēram, pilsētas fona teritorijās vai mazāk blīvi apbūvētās ielās, kas atrodas tajā pašā gaisa kvalitātes zonā vai aglomerācijā.

---

¹² Sk. 4.B un 5.B veidlapu, ieskaitot pielikumu.

¹³ Sk. 6. veidlapu.

¹⁴ Sk. 9. veidlapu.

29. Uzskata, ka pastāv konkrētajai vietai raksturīgas izkļiedes īpatnības, ja teritorijās novērojama:
- a) nepārtraukta vairākstāvu ēku apbūve abās ielas pusēs;
  - b) vairāk nekā 100 metru garumā ēku vidējais augstums ir lielāks par kopējo ielas platumu, kas dalīts ar 1,5¹⁵.
30. Lai pierādītu, ka pārsniegums novērots vienīgi teritorijā ar konkrētajai vietai raksturīgām izkļiedes īpatnībām, jāizmanto dati, ko sniegušas attiecīgo apdzīvoto vietu satiksmes monitoringa stacijas, kas atrodas ārpus šīs teritorijas, vai, vajadzības gadījumā, rezultāti, kuri iegūti, izmantojot maza mēroga izkļiedes modelēšanu¹⁶. Ja iespējams, ir jāpievieno arī zonas karte, kurā norādītas dažādas mērījumu stacijas un pārsnieguma teritorija¹⁷.
31. Ja izmanto citus rādītājus, lai pierādītu, ka pārsniegums radies vienīgi teritorijā, kurā novērojamas konkrētajai vietai raksturīgas izkļiedes īpatnības, šī izvēle ir jā pamato un jā pierāda, ka, izmantojot šos rādītājus, rezultāts ir līdzvērtīgs.

4.6.2 *Nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi*

32. Klimatiskos apstākļus uzskata par nelabvēlīgiem, ja ilgtermiņa meteoroloģiskie un topogrāfiskie apstākļi ietekmē lokāli izdalītu piesārņojošu vielu koncentrācijas mazināšanos, tādējādi radot augstu koncentrāciju.
33. Uzskata, ka pastāv nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, ja teritorijās ir novērojami šādi faktori:
- a) vietējās un reģionālās topogrāfijas faktori, piemēram, teritorijas atrodas ielejās vai tās ieskauj augsti kalni;
  - b) lokāli izdalītu piesārņojošu vielu vāja izkļiedētība, jo vēja ātrums ir neliels;
  - c) novērojama vertikāla sajaukuma parādība, t.i., vājāka izkļiedētība, ko izraisījuši meteoroloģiski apstākļi, kas saistīti ar mehānisku un termisku atmosfēras turbulenci;
  - d) gaisa masu izcelsme (okeāna gaisa masas/kontinentālas gaisa masas); kontinentālas gaisa masas parasti ir saistītas ar nelabvēlīgiem izkļiedes nosacījumiem (krasām temperatūras izmaiņām un nelielu vēja ātrumu).
34. Saskaņā ar jauno direktīvu par nelabvēlīgiem klimatiskiem apstākļiem nav uzskatāmi vispārēji klimatiskie apstākļi, piemēram, temperatūras izmaiņas, nokrišņu (lietus vai sniega) daudzums, kas gan tieši neietekmē piesārņojošo vielu izkļiedi, tomēr var izraisīt konkrētas cilvēku darbības (mājokļu apkuri, enerģijas ražošanu apkures vai gaisa kondicionēšanas vajadzībām, vai riepu ar radzēm izmantošanu) un tādējādi ietekmēt emisiju apjomu.

---

¹⁵ „Meta-datu” pārvalde un pārsūtīšana saskaņā ar Lēmumu 97/101/EK par informācijas apmaiņu.

¹⁶ Sk. 10. veidlapu.

¹⁷ Sk. 2. veidlapas pielikumu.

35. Piesārņojuma uzkrāšanās teritorijās, kurās valda nelabvēlīgi klimatiskie apstākļi, parasti novērojama bezvēja periodos. Tāpēc attiecībā uz šādām teritorijām norāde par vāju gada vidējo vēja ātrumu (zem 1,5 m/s) ir atbilstoša, lai pierādītu, ka šis nosacījums ir ievērots. Var izmantot arī citus rādītājus (ne tikai vidējo vēja ātrumu), ja ir sniegts pienācīgs pamatojums
36. Lai par pamatojumu minētu nelabvēlīgus klimatiskos apstākļus, dalībvalstīm ir jāpierāda, ka dienas robežlielumi galvenokārt tikuši pārsniegti tad, kad novēroti minētie nelabvēlīgie klimatiskie apstākļi. Vismaz attiecībā uz atsauces gadu šādu savstarpēju saistību var pierādīt, norādot PM₁₀ koncentrāciju un vidējo vēja ātrumu, kas fiksēts robežlieluma pārsniegšanas dienās¹⁸.

4.6.3 Pārrobežu ietekme

37. Pārrobežu ietekme ir novērojama, ja meteoroloģiskie un topogrāfiskie nosacījumi pieļauj tāda antropogēnas izcelsmes piesārņojuma pārneši, kura izcelsme ir ārpus dalībvalsts, tādējādi radot augstu koncentrāciju. Šāds piesārņojums var rasties vai nu pavisam netālu no zonām un aglomerācijām, kas atrodas tuvu valsts robežai (tuva attāluma pārrobežu piesārņojums), vai lielākos attālumos – 100 vai vairāk kilometru attālumā (liela attāluma pārrobežu piesārņojums).
38. Liela attāluma pārrobežu piesārņojums pārsvarā novērojams līdzenumos vai teritorijās, kurās nav kalnu un bieži rodas apstākļi, lai uzkrātos piesārņojošas vielas, kuras atnesušas kontinentālās gaisa masas. Augstu koncentrāciju ieplakās vai ielejās, vai kalnu aizvēja pusē šāds piesārņojums parasti neietekmē.
39. Piesārņojumu var radīt viens avots otrpus robežai, viena vai vairākas dalībvalstis kopīgi, kuģu satiksme vai avoti, kas atrodas ārpus Kopienas robežām.
40. Dalībvalstīm, kuras par pamatu min pārrobežu ietekmi, jānorāda, vai ar dalībvalsti, kurā piesārņojums rodas, ir notikušas apspriedes saskaņā ar Direktīvas 96/62/EK 8. panta 6. punktu (jaunās direktīvas 25. pants). Ja šādas apspriedes nav notikušas, var uzskatīt, ka, lai gan piesārņojuma izcelsme ir zināma, attiecīgā dalībvalsts nav veikusi visus atbilstošos pasākumus, kas vajadzīgi sākotnējā termiņa sasniegšanai. Ja piesārņojuma izcelsme ir vairākās dalībvalstīs vai trešās valstīs un ir skaidrs, ka divpusējās apspriedēs nebūtu iespējams rast efektīvu risinājumu, fakts, ka apspriedes nav notikušas, neietekmēs dalībvalsts tiesības pretendēt uz izpildes termiņa pagarinājumu¹⁹.
41. Pārrobežu ietekmi var novērtēt, izmantojot *mērījumus* vai *modelēšanu*. Šādiem novērtējumiem, ja vajadzīgs, ir jāpievieno atpakaļvirziena trajektorijas analīze un katra pārsnieguma piesārņojuma avotu ietekmes analīze. Šādas metodes ir pierādījušas savu efektivitāti, lai pierādītu pārrobežu ietekmes esību:
- a) atmosfēras izkliedes modelēšana ar atbilstošu telpisko un dienas izšķirtspēju;
  - b) dienas mērījumu datu analīze, nosakot pārrobežu ietekmi, izmantojot mērījumus no raksturīgām monitoringa stacijām, piemēram, lauku fona

¹⁸ Sk. 10. veidlapu.

¹⁹ Sk. 10. veidlapu.

teritorijās, kas atrodas aizvējā un kas ieskauj zonu vai aglomerāciju, kurā novērots pārsniegums;

c) *EMEP* modelis²⁰.

42. Lai pamatotu, ka pārsniegumu radījusi pārrobežu ietekme, ir jāpierāda, ka gadījumos, kad ticis pārsniegts gada robežlielums, pēc pārrobežu ietekmes faktora atskaitīšanas gada vidējā koncentrācija ir zemāka par robežlielumu. Ja ticis pārsniegts dienas robežlielums, ir jāpierāda, ka pēc pārrobežu ietekmes faktora atskaitīšanas konkrētās dienās dienas vidējā koncentrācija saglabājas zemāka par robežlielumu²¹.
43. Ja izmanto citus rādītājus, lai pierādītu, ka pārsniegumu radījusi pārrobežu ietekme, šī izvēle ir jāpamato un jāpierāda, ka, izmantojot šos rādītājus, rezultāts ir līdzvērtīgs.

5. Gaisa kvalitātes plāns un papildu informācijas prasības

44. Paziņojumiem jāpievieno attiecīgās zonas vai aglomerācijas gaisa kvalitātes plāns. Plānam jāatbilst prasībām, kas noteiktas jaunās direktīvas 23. pantā un XV pielikuma A daļā. Informācija, kas jāsniedz saskaņā ar jauno direktīvu, lielā mērā atbilst informācijai, kas tika pieprasīta saskaņā ar Direktīvu 96/62/EK. Tāpēc tās dalībvalstis, kuras jau īsteno plānu vai programmu, var tos izmantot paziņojumā, ja tie atbilst jaunās direktīvas XV pielikuma A daļā izklāstītajiem kritērijiem un ir atbilstīgi atjaunināti, lai līdz jaunajam termiņam nodrošinātu atbilstību robežlielumiem.

---

²⁰ Modelis, kas izstrādāts kopējā programmā gaisa piesārņojuma izplatības lielos attālumos novērošanai un novērtēšanai Eiropā (*EMEP*).

²¹ Sk. 3.A un 10. veidlapu.